

Kirája gyógycélokra elfogadta és használja
(Dr. J. Asvány- és Gyógyszappangyár B. T.)

gyártmányait

n. Kénkátrány-, Kátrány-, Borax, Benzoe-, Chreolin-, Lanolin-, Iohliol-, Fehérkátrány, Kénes fehérkátrány-,
 7l-, Neutral-gyermekszappan a bőr mindennemű rendellenességei ellen a legnagyobb sikerrel használhatók
 az egyedül tényleg **desinficiáló** és egyúttal a **legideálisabb toilette-**
szappan.

Ászó szappan

gyógyászati, Irodaszappanoknak, melynek festéket, zsirt, olajat, vagy bármilyen foltot hideg vízben is
 távolíthatunk a kéztől.

szertárban és még minden jobb fűszerüzletben és illatzer üzletben.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

D. R. G. №. 88503. sz.

gyógyít és feloldja a jótállás mellett: **köszvény,**
reuma, asthma [nehéz lélegzés] álmatlanság,
szédülés, nehéz hallás, epilepsia [eskór], ideges-
g, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren,
végtelenség, influenza, valamint minden ideg-
betegségnél. Azon beteg, aki 88.503. sz. készü-
tem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem
gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol
ír semmitsem használt, ott kérem az én ké-
lülémet megkísérlni: meg vagyok győződve
készülékem biztos hatásáról.

nagy készülék ára 6 korona,
 idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona,
 könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

központi elárusítóhely sétőküldés utánvétellel
 gy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére.

Scheffer D. Sándor
 BUDAPEST, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Napernyők, Blousok

nagy választékban

megérkeztek

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők áruházában.

Teljesen jó karban levő

fűszer üzlet berendezés

igen jutányos árban

eladó.

Megtekinthető

Csapó-utca 38. szám.

Kóthschnek V. Emil
RÓSZ NAGY FERENCZ

Alapított :
1772.
é v b e n.

szertár az „Arany egyszarvu“-hoz
Kossuth-utca 8-ik szám alatt, a színház mellett.

ári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

gyógyászati-különlegességeknek :

Bőr- és nemi
gyógyszerek
külön.

Czukorkák köhögéssől.
 Gyomorerősítők. — Gyógyborok. Dióesszencia.
 Fülfájás ellen — Sósorszeszek.
 Seb- és tyukszemtapaszok.
 Fagykenők — köszvénygyógyszerek.
 Hivatalos kötszerek.
 Vérképző vaskészítmények.

Legjobbakkal és szópitőszereknek :

Legjobbakkal

Illatos olajok és pomádék.
 Gyógy- és pipere-szappanok (Szeplőszappanok.)
 Parfüme illatszerek.
 Füstölők: illatos és gyógyszeres.
 Vazelin készítmények.
Hajdusági bajuszpedrő.

Homeo- pathia

Egyes adagokban.
 Berendezési szekrényekben.
 Házi- vagy utazásigletre.
 Újra felszerelések és megtöltések.

onta felmerülő gyógyszerészeti újdonságoknak.

nyek u. n. „Speciálitások“, közvetlen a készítőktől — tehát „valódi minőségben“ tartanak —
 al sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehető!

delések postafordultával megküldetnek.

novitz könyvtárában Debreczenben, a főpostával szemben.

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hére . . . I ker. Egy hére . . . I ker. 50 Hfl.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
II. J. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

Április 25-dik napján.

Üdvözet Tisza Istvánnak.

Nagy ur! április 25. napjának éjszakáján üdvözlünk. Hisz ez a nap, míg a magyar emlékezni tud, a te dicsőséged napja marad, a miként október 6. Haynau emlékét örökíti mi előttünk.

Nagy ur! április 25. napján czé lodat érted! E magyar hazában a földi hatalom és a tányérnyalóid nyelve által mázolt minden dicsőség a tied.

Nagy ur! Ne szerénykedjél, a mi különben eddig úgy sem volt szokásod, hisz elég okod lehet büszkén düteni ki a melledet, mert te április 25. napján nem éppen boldogemlékü atyádat is tullicizáltad.

Nagy ur, a te boldogult atyádat (Isten nyugtassa!) még csupán „örült vén rókanak“ tisztelte meg annakidején a hirhedt képviselő, Ónody Géza, de ki vajon mit szólt volna most, ha midőn április 25. napján a képviselőházban a te művedben gyönyörködhetett volna. Mert ez volt csak az igazi remekes munka, a midőn április 25. napján a ravasz rókaéval összepározott kegyetlen farkas erényeidet megcsillogtattad úgy a képviselőházban, mint a képviselőházon kívül.

A képviselőházban nemzeded alkotmányát borítottad határtalan hatalmi önzésed porába. A képviselőházon kívül pedig róka furfangod, farkas kegyetlenséged hajtotta vissza igába az emberi mi voltuknak és jogaiknak tudatára ébredett vasutasokat . . .

Tehát büszkén mondhatod, nagy ur, hogy czé lodat érted! Április 25. napja a te napod marad, amiként október 6. meg Haynau emlékét örökíti a felejtieni nem tudók előtt. Porig alázottan hever a te lábad és katonáid lába előtt az április 25. napján sutba dobott alkotmány roncsa és a szárnyas kerék inséges ember tömege. Tehát csak tovább a róka és farkas tulajdonságaidnak olyannyira kedves uton; mert hitványsága miatt megérett ez a

korcs nemzet, nagyon megérett a te vasvessződre.

Ifjabb Móricz Pál.

Pár szó a vasutasok ügyéhez.

Szinte érthetetlen az a végtelenül gyámultalan magatartás, amelyet a 48-as képviselők tanusítanak a vasutasok sztrájkjával szemben. *Semmi biztosítékot nem képe sek nyújtani az üres ígéreteken kívül és mégis azt kívánják, hogy leszereljenek.* Elképzelem, hogy szavalják:

— Ha szeretik a hazát, tisztelik a törvényt, az alkotmányt és a nép érdekét tartják szem előtt, térjenek vissza a munkába. No de meg is kapták a feleletet, úgy hogy szegyenkezve kellett elsompolyogniok. A válasz ilyenféle kép hangzhatott csak:

— Nem vagyunk mi öblös száju, üres fejú és sivar szívű műhazafiak, mint önök, a kik a legszentebb nemzeti küzdelmet is feladták, éppen akkor, midőn már-már győzni lehetett volna. Mi vártunk akkor nehéz szívvel. *Az első a haza érdeke, mondtuk, pedig sejtettük, hogy önök gyengék a küzdelemhez.* Be is vált a sejtelmünk. Leszerelték. Feladták a küzdelmet másfél esztendei szöszatyárokodás után. Mért bolondítottak akkor másfél esztendeig lelketlenül, szivtelenül az ország népét. Mért csalták föl Budapestre a tüntető küldöttségeket? Mért dobatták ki önzetlen és bennök bizó hazafiakkal a szazezreket hiába? *Hiszen tudták, előre le fognak szerelni, mert ez a kérdés még nem ért meg teljesen.* Vagy csak palastolni astartak önök az évtizedes mulasztásaikat? Akármiat van is, *mi akkor a nemzeti ügyért hallgattunk és ez a hallgatás bizonyította az együttérzésünknek.* A nemzeti küzdelmet önök feladták, cserben hagyták az elbolondított országot — és most hozzánk jönnek a birkatürelmű vasutasokhoz, hogy mi is szereljünk le, mint önök. Hát azt hiszik az urak, hogy mi is olyan „hü bele Balázs módjára“ küzdünk a jogos és szerény igényeink kielégítéséért, mint önök a nemzet igazaiért? Csalódnak. A mi szívünk helyén van.

Magyarország államtestének a szive Budapest. *Ez a szív értünk dobog.* A vasúthálózatok a magyar államtest erei. Ezek viszik a vért mindenüvé és mindenünnen ide tér vissza a vér.

Magyarország vérkeringése az államvasutak.

Ha ez megszűnt, vége az egész országnak. Ez a vér azonban nem egészséges. Fer-

tőző anyagokkal van tele. Ezek nevei: elégedetlenség, nyomor, elnyomatás. Ezeket ki kell onnan küszöbölni. Ezt akarjuk mi, vasutasok. Erre kellene törekednie mindenkinek, aki a magyar hazát és istenáldott dus földjén nyomorgó népét igazán szereti.

Mi csak fizetés-rendezést kértünk. Igérték is mindig. Becsaptak bennünket. Most azonban már elszakadt a birkatürelm fonala és követelünk. Nem követelünk lehetlenségeket, csak a modern viszonyokhoz mért, tisztességes megélhetést. Mi van ebben? Az egész világ elégedetlen. A királyi udvartartás fényűzése milliokat készül a képviselőház megszavazni. Hiába szavalnak önök ellene, a 48 as urak. Az önök szava a nagy „*derekbeadás*“ után semmi. Vasári népek való komédiázás. Együgyű tömeg szemébe való porhintés. A politikai élet móróraban való korcsmai hősködés — és ha Clopyból is pofont kapnak, a leszerelés Canossájába zarándokolnak újra.

Emlékszenek még rá 48-as nagy uraim, mikor önök a saját magok fizetését rendezték az ország népének költségén. Megkérdőzték-e akkor az ország keservesen adózó népét, hogy helyesli az önök fizetésemelését és rendezését? Ugy-e nóm kérdezték meg, de mégis megtették.

Mi még ennyire se vetemedtünk. Mi panaszkodtunk, kiabáltunk, fenyegetődtünk. Az egész ország előtt feltártuk helyzetünket. Mindenki rokonszenvezett velünk, de az *irányadó körök becsaptak, cserbenhagytak bennünket.* Most már magunkra maradtunk teljesen. Csak a szociális-pártoknak bennünket. Az elnyomatásban, a fehér rabszolgaságban osztályosaink. Hála és köszönet érte.

Talán akadnak önök közt olyanok, a kik azt állítják, hogy ez a szövetség természetellenes. Nem igaz. Mindent az alkalom, a helyzet teremt. Valamikor a Morvamezőn habsburgi Rudolf is a most lenézett magyar nép segí ségével tudott csak győzni a cseh Ottokár ellen és ma ugyanazon magyar nemzet törekvéseivel rokonszenvez a cseh nemzet. Az idők, emberek, a helyzetek, az alkalomak változnak, akár a százlátó (kaleidoskop) képei

Hát vakok önök, hogy nem látják a világ átalakulását? Nem látják, hogy a tömeg feletti uralom kicsuszott a lábuk alól és az önök szavatainak napról-napra fogyatkozik a hallgatója, a közönsége? Midőn legmélyebb szánalmunkat és sajnálkozásunkat fejezzük ki az önök tehetetlensége, rövid-

Olcsó bevásárlási forrás Glück Ede férfi-, női- és gyermek-czipő áruháza.

Kalap- és uri-divat különlegességek nagy választékban.

DEBRECZEN, Piacz-utca 22. szám alatt. (Kistemplommal szemben.)

látása és gyámoltalansága felett, mi kenyérért, jobblétért, szabadságért és emberi jogokért küzdő vasutasok, — ne csodálkozzanak önök, ha mi nem vesszük észre önöket, hanem öntudatos elszántsággal küzdünk tovább; az esetleges leszerelés után is, az igazunkért, jogainkért és a modern társadalmi élethez és viszonyokhoz mért szerény igényeink méltányos kielégítéséért. Az egész ország értelmisége a hátunk mögött áll erkölcsi erőttartalék gyanánt. Előbb-utóbb meg kell adni a követeléseinket, mert az általános forgalom beszüntetést még egyszer nem állaná ki ez az ország.

Rostkowicz Arthur.

Országgyűlés.

[A felfüggesztett alkotmány.]

A „Magyar Esti” lapból vettük át ezen a helyzetet jellemző országgyűlést bevezető sorokat, a mely a királyi kéziratral berekesztett ülés hatását így írja le:

Annak a rémséges zürzavarnak, amely most már beláthatatlan következmények felé ragadja az országot, ma a parlament stilszerű csattanót adott. A képviselőházban felolvastak ma délelőtt egy királyi kéziratot, amely az ülészsakot bezárja.

Senki sem várta ezt a meglepetést senki sem tartotta lehetségesnek. A parlament krónikája precedenst nem ismer arra, hogy az ülészsak rendkívüli időben felfüggesztessék úgy, hogy a következő ülészsak megnyitására az ideje egyben meg ne állapíttassék. Nem is düh, hanem megdöbbenés és pánik fogadta Tisza Istvánnak ezt a legujabb ötletét.

— Államcsiny! — kiáltotta a kézirat felfüggesztése után Szatmari Mór.

— Az alkotmányt felfüggesztették! — mondta remegve a felindulástól Barabás Béla.

A kormánypart azonban, amely ott volt teljes számmal, még az utolsó padokban is feketéltettek az ünneplő ruhák, a királyi kéziratnak szült ez a lojalis tüntetés, tébolyában diadalmammal hallgatta Tisza merényletét a magyar alkotmány ellen, amely kihirdeti az országban a politikai ostromállapotot.

A kormány cselekedni akar s ebben

Sztrájkok.

(Az amerikai Pacific sztrájk. — A brooklyni közútiak sztrájkja.)

A sztrájkok hazája tulajdonképpen Amerika. Ez az „intézmény” is onnan került ki, épen, mint a krumpli, a gőzhajó, a telefon, a trösztök (amit rainiature kiadásban kartelloknak hívnak nálunk), meg sok minden, a mi a yankeek számlájára irandó. A sztrájkot ott „strike”-nek írják ugyan, amely szó annyit jelent, hogy „ütni”. A sztrájkolók ugyanis ott nemcsak sztrájkolnak, hanem ütnek is. Valamikor, mikor még kezdetleges stádiumban volt a sztrájk, nem valami gálán-sul sztrájkoltak az emberek, hanem az erőszak minden fegyverét fölhasználták a maguk igazainak. Lövöldözés, gyilkolás, gyújtogatás napirenden volt a sztrájkok városában és az ököljog alapján döltek el a legnagyobb munkás forradalmak.

A leghíresebb sztrájk az 1892. évi Pacific-vasut munkásainak a sztrájkja volt. A Pacific a világ leghosszabb vonala. New Yorktól San-Franciskoig 3500 angol mérföld, (5000 kilométer). Ez egy részvénytársaság tulajdona. sok száz millió érték fekszik benne, bámulatos, a technika tökéletes munkája és sok ezer embernek ad kenyeret, persze, most már fehér kenyeret. Annak idején a Pacific alkalmazottai érezték legjobban a nyomasztó gazdasági viszonyokat.

zavarja a parlament ellenőrzése. Nem is titkolják az ülés felfüggesztésének ezt a magyarázatát. S azért sem volt szó arról, mikor lesz a legközelebbi ülés. Amikor letiporták egészen a közszabadságot az országban, akkor akarja Tisza újból kezdetni a Ház tanácskozásait. És komolyan reméli, hogy áttiporhat minden alkotmányosságon, a jogainkon, a szabad akarat nyilvánításain?

Végzetes fordulóhoz jutott ezekben a végzetesen nehéz időkben a magyar parlament? Lesz-e ereje, hafiassága, akarata, hogy megvédelmezi az alkotmányt és az államcsinyre azzal válaszol, ami az egyetlen lehető mód: letiporja azokat, akik az alkotmányt akarják megfojtani? Bizhatunk ebben? Remélhetjük, hogy a magyar nemzet őseréje, mely válságos időkben mindig fel-támadt, most is önértetesen zudul fel köz-jogaink megvédelmezésére.

A függetlenségi párt már valószínűleg délután sürgős értekezletben állapítja meg tennivalóját. Bizonyára nem késik a többi ellenzéki párt sem, hogy egyöntetű és érelyes akcióval feleljen a kormány támadására.

A történelmi nevezetességű ülés egyebekben így folyt le:

Az ülés izgalmasnak ígérkezett. A ház környékét népsokadalom lepte el. A házba is sokan jöttek. Az ellenzék csapatostól vonult fel. A folyosón csupa élet. Arról beszélnek szélteben, hogy a házat elnapolják. A teremben izgalom uralkodott. A kormány tagjai mind jelen voltak.

Perczel Dezső elnök nyitotta meg az ülést.

Tisza István gróf feláll, hogy királyi kéziratot nyújtson át a háznak. Óriási zaj a baloldalon.)

Felkiáltások a baloldalon: No mehetünk haza!

Daróczy Aladás felolvassa a királyi kéziratot, a mely arról szól, hogy a király a mostani ülészsakot berekesztette. (Általános derűtlenség.)

Felkiáltások balról: Hát hol az elnapolás!

Elnök: Az ülészsak be van rekesztve. Előterjesztem jelentésemet az elmúlt ülészsakról.

Polónyi Géza: Zárt ülést kérünk.

A chicagói kiállítás esztendeje volt, az amerikai Unio életében a legszomorubb esztendő. A gazdasági depresszió oly nagy volt, hogy minden vonalon a válság fenyegetett. Csak a vasutak éltek a világukat. Óriási haszon mellett dolgoztak, az alkalmazottak fizetése azonban nem állt arányban a társaság jövedelmeivel.

Minden sztrájknál, forradalomnál, tüntetésnél csak arra van szükség, hogy egy ember elkiáltssa: „gyerünk”, a tömeg meg utána mondja, hogy „jól van, gyerünk.” Így volt itt is. A Pacific vasut vitte annak idején a kilátásra a százezer embert naponta. Volt egy ember, aki belátta azt, hogy a Pacific sztrájk nemcsak a vasutársaságot tudja kivetni a sodrából, hanem a chicagói világkiállítást is meg tudja bukztatni. Tehát ez az ember oda ült a távtróhoz és kopogtatott egy negyedóráig. Mikor elmondta a mondókéjét a szomszédjának, végül azt kopogta ki:

— Add tovább.

Amaz tovább adta és 24 óra alatt tudta minden állomás és várta a jelt. Mikor májusban egy napon megnyitott a kiállítás, megint kopogott a mi emberünk.

— Stop work! (Szüntesd be a munkát.)

Mindenki kitzúta a sinek közé a piros zászlót és várt. Két ember meg tárgyalt a vasutkirálylyal. Három óra múlva már megint mentek a vonatok, a vasutasok 30 százalé-

Elnök: Nem lehet. Az ülészsak be van rekesztve és most más teendője nincs a háznak, minthogy a mai ülés jegyzőkönyvét hitelesítse.

Ugron Gábor: A jegyzőkönyvhöz fogok szólni. (Nagy zaj a jobboldalon. Ném beszélhet!)

Elnök: A jegyzőkönyvhöz joga van beszélni!

Ugron Gábor: Miután a király nem intézkedett a következő ülés napirendjéről, a háznak kell intézkednie. (Helyeslés a baloldalon.)

Lengyel Zoltán állott fel.

Elnök: Előbb Szivák Imre kért szót.

Lengyel Zoltán beszélni akar.

Elnök: Ha a képviselő ur engedetlenkedik, egyáltalán megvonom tőle a szót.

Szivák Imre: Az ülészsak berekesztése után a háznak más teendője nincs, minthogy a mai ülés jegyzőkönyvét hitelesítse. (Helyeslés a jobboldalon. Tiltakozás a baloldalon.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz kértem szót. (Nagy zaj a jobboldalon.) A szólás joga engemet illet elsősorban, az elnök tehát jogtalanul vonta meg tőlem a szót. Ebben támogatta a mindenre kész jobboldal. (Nagy zaj a jobboldalon.) Mentelmi jogom megsértését is be akartam jelenteni, a mihez jogom van akkor is, amikor más beszél.

Elnök: Nem teheti, mert most csak a mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítéséhez beszélhet. (Zaj a baloldalon.)

Lengyel Zoltán: Hivatkozom a 186. szakaszára a házszabályoknak. A mentelem megsértése nemcsak az én ügyem.

Elnök: Másodszor figyelmeztetem, hogy csak a jegyzőkönyvhöz beszélhet.

Lengyel Zoltán: Én meg ezennel mentelem megsértését jelentem be.

Elnök: Ezennel megvonom a szót a képviselő úrtól. (Nagy zaj a baloldalon.)

Münnich Aurél jelelti ki röviden, hogy a ház elnökének fölfogása helyes.

Elnök: Fölteszem a kérdést. Elfogadja a ház a jegyzőkönyvet? A többség elfogadja. Az ellenzék, Apponyi gróf is ellene szavazott.

Elnök ezután az ülést egyszerűen berekeszti.

Az ellenzék iszonyu izgalommal és felháborodással kivonul a teremből.

kos fizetésfelelőlést kaptak a Pacific-express pedig, mire Chicagoba ért, behozta a három órai késést.

Az igazság kedvéért azonban idé irom. hogy a hidak alatt ott szerénykedett egy-egy hordó dynamit a lelógó kanócczal, arra az esetre, ha netán nem reagálna a vasut-király a követelésekre, hanem más munkásokat akarna szerződtetni. De nem azért lett vasut király a vasut király, hogy annyi esze se legyen neki, amennyi ilyen esetben kell egy jómodoru vasut királynak.

A brooklyni közúti sztrájk, a mely 1895-ben folyt le, már véresebb kimeneteiű volt. Ott dolgoztak az emberek a sztrájk szélsősoros értelmében. A társaság egyszerűen elcsapta az ő 5000 emberét és másokat állított a villamos kocsikra. A sztrájkolók a házak ablakaiból lövöldöztek az elhaladó kocsikra és mikor a publikum az első sebesültekről hallott, természetesen nem akadt ember, a ki fölült volna a villamosra, noha kocsivezető meg kalauz akadt elég azokból a halálraszánt ekszisztenciákból, a kik el-lepik az amerikai nagy városok aszfaltját. A sztrájkolók örökösen halállal fenyegették azokat, a kik felülnek a kocsikra. Nem az ő helyettesítőiket bántották, hanem az utazó publikumot. És mivel napokig nem akadt egyetlen utazó, hát a társaság beadta a derekát. Visszavette az összes alkalmazottakat és rendben folyt a dolog.

Vége a vasutas sztrájkoknak.

Fejtelenség az egész vonalon.

Hihetetlennek tetsző az, hogy a magyar államvasutak alkalmazottjainak bérharca váratlan fordulattal véget ért. Az események oly gyorsan következtek egymás után és oly meglepetésszerűen, hogy annak hatása alatt áll mindenki.

Milliókat vesztett az állam, milliókat az ország — és a vasutasok nem nyertek semmit. Megadták magokat föltétel nélkül, kegyelemre. Legalább a hir így szól.

Ha így van is, a fizetés-rendezés most már meglesz okvetlenül. A dölyfös batalom most látta meg csak teljes tehetetlenségét, de fölébredtek erejük öntudatára a vasutasok is. Eddig nem tudta senki, milyen hatalom a vasut. Most tudja mindenki, de legjobban a vasutasok. Ezt a hatalmasan megnyilvánult öntudatot pedig többé levérni nem lehet.

Ha egyéb eredménye nem is lenne a magyar vasutas-sztrájkoknak: az öntudatra ébredés óriási erkölcsi sikert jelent. Ezzel a testülettel számolni kell, mert e nélkül modern államélet többé el sem képzelhető. E nélkül ki vagyunk rekesztve a világból, akár a dalai láma országa.

Mi jön ezután?

Oly nagy a fejtelenség az államvasutak összes vonalain, hogy a rendes forgalom még 48 óra múltán sem állhat helyre. Ennek oka pedig a hatalmi önkény, amely rátette durva kezét a táviróra és elszigetelte a mozgalmat teljesen, azonkívül kitarított sajtójával a hazug hírek egész özönével árasztotta el a sajtót — és most már úgy összezavarodott a dolog, hogy senki sem tud bizonyosat, senki sem hisz a híreknek. Szóval teljes a fejtelenség az összes vonalokon.

Oly nagy a zűrzavar, hogy még 48 óra múlva sem lehet szó rendes forgalomról.

Az elfogott vasutasok.

Tizenhárom tagja volt a vasutasok sztrájkbizottságának. Talán azért is választották ezt a számot, mert az emberiség történetében is kivételes szerepet játszott. Az utolsó vacsorán is tizenhárom voltak jelen a Megváltóval. Igaz, hogy a 13 közt volt Judás is. A magyar nemzet is szomorúan emlékezik az aradi tizenháromra.

Vértanuságra készült a vasutasok tizenháromas bizottsága is. Elszánták magukat a végsőre, de hej Judásnak köztük is szerepe jutott.

Tizenhárom közül tizenkettőt elfogtak, bebörtönöztek, a tizenharmadik pedig Veress Sándor, Szemányi Péter és dr. Vázsonyi Vilmos nevezetű idegen urakkal egyetemben, akik csak befurakodtak a vasutasok közé, odasettenkedtek az intézőség közé, aláírta a leszerelést.

Turchányi Pál.

Ez a tizenharmadik, akit nem tartóztattak le, aki szabadon jár-kezel, amíg a vasutasok igazáért küzdő tizenháromas bizottság tizenkét tagja a börtönben szenved, feláldozván az összeségért állását, jövőjét, lelki nyugalomát, családi boldogságát, — Turchányi Pál.

Ezt a nevet, amelyet az előléptettek közt fognak olvasni legközelebb, sokszor fogják emlegetni a vasutasok. A gép zakatolásában, a táviró kopogásában, az éhes gyomor korgásában az ő neve fog hangzani:

— Turchányi Pál.

Ezer és ezer ököl szorul majd össze, ezer és ezer sziv fog izgatottan dobogni, amikor e nevet hallják:

— Turchányi Pál.

Viharos éjszakákon, amikor villám csapkod a táviró huzalokba és a szegény vasutas a közönség iránt érzett hű kötelességteljesítés tudatától vezéreltetve, a saját élete kockáztatásával is rohan a váltóhoz, hogy az érkező vonat biztonsága tökéletes legyen, böm-bőlő vihar e nevet dörgi fülökbe:

Turchányi Pál.

Mi fog most következni?

Az a tizenkét, a törvény és jog ellenére letartóztatott vasutas kenyerét vesztí. Közöbe vehetik a koldusbotot.

De azért lesznek még más áldozatai is a sztrájkoknak, mert most már jó a durva erőszak a jól ismert fegyvereivel.

Az erős kéz átkos kéz. Az egész ország sinyli már is.

Vasutasok kerestetnek.

Ebben a kétségbeejtő helyzetben az elnyomatás hazájából csábító reménysugár dereng a koldusbottal fenyegetett vasutasok felé.

Oroszországban óriási szükség van vasutasokra, mert most fog megnyílni a Bajkál-tó körül épített vasút és szakképzett embereik nincsenek. **Kiváltképpen mozdonyvezetőkre van szükség, még pedig csaknem ezerre.**

Az orosz ügynökök Németországban kerestek mozdonyvezetőket, de a magyar vasutas-sztrájk egyszerre Magyarországra terelte figyelmüket.

Az ajánlatuk nagyon kecsesgató, A szerződés 3 évre szól 6 hónapi szabadsággal. Az orosz államkincstár az itt hagyott családnak a mozdonyvezető legmagasabb keresetét biztosítja, ha itt marad, a családfenntartó mozdonyvezetőknek ugyanannyit köt ki, azonkívül lakásukról élelmezésükről az orosz katonai kincstár fog gondoskodni.

Az orosz ügynökök Magyarországon szándékoznak toborzani mozdonyvezetőket. Az ideiglenes szerződés 3 évre szól csupán, de 6 hónap eltelté után tovább, 3, 6, 9, 12 évre is meghosszabbítható. Aki 12 évet szolgált ki, 3000 rubel (15.000 korona) végkielégítésben részesül.

Az orosz ügynökök Hollandiából is szerződtek eddig mintegy 80—100 mozdonyvezetőt a fentírt feltételek mellett.

El — Amerikába.

Tanult és szakképzett gépészekben nagy hiányt szenved Amerika is. Különösen a mozdonyvezetőket fogadják szívesen az amerikai vasutvállalatok. Jól fizetik őket és meg is becsülik, nem úgy mint nálunk.

Azok a mozdonyvezetők, akiket az üldözés áldozatokul szemelt, a szolgálatba lépés után, mihelyt tapasztalni fogják az üldözést, nem várják be az elbocsátásukat, hanem tömegesen lemondanak állásaikról és kivándorolnak Amerikába.

Kerékpáron Szajolig.

Hogy mily felfordulás van mindenütt, mutatja az is, hogy a debreczeni vasutasok egyike kerékpáron ment Szajolig és Szolnokig és ma este tért vissza. Még délután több állomáson megfordult, ahol még a főnökök is sztrájkolnak. Időközben jött meg az értesítés Budapestről, de senki sem akar hinni benne, mert a le nem tartóztatott Turchányi Pál neve is rajta van a felhíváson.

Tükörképek a sztrájkvilágból.

A posta már rendszeresen szállítja a lapokat. A fővárosi és vidéki lapok érdekesbnel-érdekesebb és nem egy megható példát közölnek a vasuti sztrájk világból. Ime egy-két jelenetecske.

„Tisza István erős kezű rendelkezésére Probst, a nagyszebeni hadtestparancsnok távirati értesítést küldött a kolozsvári üzletvezetőhöz. Ebben értesíti, hogy a kolozsvári állomásparancsnokságot utasította, hogy az üzletvezetőség rendelkezésére vonuljon ki s a rend helyreállítása körül teljesítsen fegyveres szolgálatot Schandl Mihály üzletvezető udvariasan megköszönte Probstnak a figyelmét. Kijelentette, hogy itt a legnagyobb csendesség, a legpéldásabb rend és nyugalom van. Fegyveres beavatkozásra semmi szükség nincs. Válaszát ezzel végezte:

„Ide nem katonára, hanem vasutasra van szükség.”

Furcsa helyzetbe került Margesz Tivadar új aradi állomásfőnök. Ugyanis Temesvárról érkezett állomási helyére a vonat, mely teheneket és borjúkat szállított s a sztrájk itt érte a vezetőket. Ezek helyüket elhagyva az összes gond a főnök vállaira nehezedett, csak az állatokkal nem volt még rendben, hiában sürgönyözött Mezőhegyesre, hova az állatokat szállítani kellett volna, választ nem kapott. Így tehát a saját költségén hozatott takarmányt s napok óta ö eteti a jószágokat. Hogy a kormány a buzgó állomásfőnöktől tudomást fog venni — az több mint bizonyos, sőt a jószágmentésért alighanem — keresztet is kaphat.

A budapest-dombóvári vonalon szolgálatfételre jelentkezett egy vasuti ör, a ki szintén sztrájkban állott.

— Nem szégyenli elárulni a bajtársait! — szólta rá a mozdonyvezető, a ki a vasuti ezredhez tartozott.

Az ör pattogott, hogy mer vele így beszélni egy katona. Majd ő megmutatja neki . . . Följelenti . . .

Nyomban el is indult a vasuti vonat egyik fülkéjéhez, ahol a főhadnagy ült. Elmondotta a panaszát. A főhadnagy dühösen ránézett s azután így szóllott.

— Hordja el magát! Denunciánsokkal nem beszéllek.

Riasztó híresztelések.

Hogy milyen kétségbeesett és hazug híreket kürtöltek a bérenczek, hogy a vasutas-sztrájk leverését annál jobban biztosíthassák, mutatja az is, hogy hétfőn délután 6 órájában ellenőrizhetetlen forrásból az a hir kelt szárnyra, hogy a debreczeni államügyészség parancsára a „Debreczeni Független Uj-

ság" felelős szerkesztőjét, ifjabb *Móricz Pált*, aki tevékeny részt vett a vasutasok mozgalmában **letartóztatták**. Ez a hír nagy izgalmat és rémületet keltett a közönség körében, de szerencsére nem bizonyult igaznak. Nohiszen még csak az kellene, hogy a megfizethetetlen sajtó csekélyszámu munkásaira is rátegye a kezét e durva hatalom. Vége lenne akkor ebben az országban minden közszabadságnak.

Midőn az első vonat megállott.

Országos nevezetességű esemény volt az, midőn a rákosi-pályaudvaron az első vonat megállították és a munkaszünetelésre a jelt megadták.

Elmondjuk, hogy micsoda meghatóan folyt le ez a történelmi esemény:

A 227-es számú vonatot, melyet a 27-ik számú lokomotivon Szabó lokomotivvezető vezetett Érsekújvárról Budapest felé, — megállították a rákosi pályaudvaron, noha a vonatoknak a menetrend szerint nem kellett volna megállania. A megállítás nagyon egyszerű volt: a vasutasok kiálltak a sínekre s félkörben lóbálták a lámpáikat, ami annyit jelent, hogy a vonatok meg kell állania. Lehetetlenség megállapítani, hogy tulajdonképpen kinek a jelzésére állt meg a legelső vonat.

Mikor a vonat megállott, a vasutasok odaszaladtak a lokomotivhoz s rákiáltottak egyszerre tizen is:

— A maga társát, Kacsóht felfüggesztették! Csak nem fogja a társát cserbenhagyni!

Szabó egy ideig habozott, de ez alatt is állt a vonat. E közben egyre zsi bongott a sokaság a lokomotiv körül.

— Ágyukra persze van pénz! kiáltottak az emberek. A kocsisoknak is megengedik, hogy gyülekezzenek, csak nekünk, művelt embereknek nem engedik meg! De majd kiugratjuk a sínekrol a vonatokat!

Ez alatt híre járt, hogy négy üzletvezetőség területén már kimondták a sztrajkot. Egyre izgatottabbak lettek az emberek, — különösen az altisztek és szolgák, akik a tisztviselőket még mindig kapacizálták:

— Tartsunk össze mindnyájan! Az egyik ember olyan, mint a másik! Harminczhatezer embert karambolba akarnak vinni!

Az elkeseredést még fokozta az a hír, mely éppen e perczben érkezett a vasutasok köze, hogy Faludy József angyalföldi állomásfőnököt fegyelmi uton áthelyezték Mező Laborczra s Kacsóh Gyula lokomotivvezetőt és Veréb Mihályt, a szolgák vezér-embeét, állásától felfüggesztették. Mikor Szabó lokomotivvezető ezt meghallotta, leszállt a vonatról, az első vonat megállott s a sztrajk megkezdődött.

— Ha Kacsóht felfüggesztették, akkor én se megyek a vonattal, szólta Szabó.

Néhány percz múlva ismét érkezett egy vonat Rákospalota felől. Az állomásfőnök igyekezett csitítani az embereket, hogy legalább ezt az egy vonatot engedjék be a fővárosba, de egyszerre hatszáz vasutas szaladt a vonat elé s kiáltott a lokomotiv vezetője, Vezér felé, hogy szálljon le a vonatról.

Vezér lokomotivvezető le is szállt a vonatról s az állomásfőnök elé állott:

— Főnök ur — szólott — rendelkezésére állok.

— Szálljon föl a lokomotivra s indítsa el a vonatot — szólta a főnök.

Egy Kis nevű rendőrelőőr (89) szintén igyekezett békíteni az embereket s Grósz főelőőr is, akit, miután az állomásfőnök bejelentette a sztrajk kitörését, a Duna balparti üzletvezetőség küldött ki a pályaudvarra.

Turchányi, a mozgalom egyik vezére, zére, fölkapaszkodott a lokomotivra s onnan mondott beszédet a vasutasokhoz: ő is arra kérte a vasutasokat, hogy engedjék be a vonatot Budapestre, mert neki is be kell mennie, — a Demokrata-körben fontos értekezlet lesz s neki ott kell lennie. Fölszállt a lokomotivra Vezér is, hogy elindítsa a vonatot, — ekkor drámai jelenet következett. A vasutasok a vonat elé rohantak s befeküdtek a sínekre. El voltak tökévelve, hogy a vonatot csak testükön keresztül engedik elindulni.

S nyomban hozzáálltak a többi vonatok megállításához is. Néhányan a karjelzőket tilosra állították, hogy a következő vonatok be ne mehessenek a pályaudvarba, a középponti tornyot pedig a város felé besötétítették, ami annyit jelent, hogy vége a szolgáltatnak.

Egy Druckner nevű hivatalnokot, aki szolgálatban volt és piros karszalagot viselt, agyonütéssel fenyegették, ha nem teszi le a piros szalagot, annak jeléül, hogy ő is abbahagyja a szolgálatot.

Többen bementek a hivatalos helyiségekbe s ott az összes lámpákat eloltották, a tisztviselőket pedig, akik elég mérsékelt kedvben voltak, kituszkolták a hivatalokból.

Ez alatt megérkezett volna Nagymaros felől a 125. számú vonat is, de ennek a vonatok már a megelőző állomásra távirati jelzést küldtek, hogy álljon meg. Rövid idő múlva már összetorlódtak a vonatok künn a vonalon, ahol e miatt kénytelenek voltak egymásután megállni.

Valakinek hirtelen eszébe jutott, hogy táviratot kell küldeni Érsekújvárra, mert onnan azonnal lehet értesíteni az eseményekről az összes üzletvezetőségeket. El is küldték azonnal a következő táviratot:

„Érsekújvár körözze le az összes vonalaknak, hogy Rakos rendezőn kiutott a sztrajk, megállt a vonat s a felbőzült személyzet előtte áll. Nem dolgoznak. Rendőreket visznek ki, de ezek se tudják a vonatot behozni.“

Ezalatt Budapestről a nyugati pályaudvar táviratban kérdezte a rákosi állomásfőnököt, hogy miért nem érkeznek a vonatok, mi történt velük? Azonnal visszaérkezett a válasz: kiutott a sztrajk. Erre a nyugati főmühely személyzetének nagy része is elindult Rakos felé, a sztrajkolokhoz.

A rákosi állomáson igen nagy volt a zsi bongas. Buzdíásokban és dühös kifakadásokban törték ki az emberek. Egyszerre csak megszólalt a táviró hangja:

— . . . I — . . . I — . . .

Ez a hetes számú jelzés, amelyet mikor meghallottak a vasutasok: egetverő éijenzésben törték ki. Ez a jelzés annyit jelent:

— Minden vonat álljon meg az egész vonalon!

Ez a jelzés szólta a rákos marheggi, párkány-nánai, lévai, érsekújvári, privigyei, galántai, zsolnai, dévényujfalusi, morvavölgyi és szakolczai vonalakon minden vonatoknak.

A rákosi pályaudvarra a környékből ekkorra már óriási sokaság gyűlt össze s pokoli zsi vajban várta a fejleményeket.

Eloltották a síneken a váltóknál levő zöld lámpásokat, amelyek nélkül még csak

tolatni sem lehet és így lehetetlenné vált minden forgalom.

A vasutasok tömege folyton együtt maradt s egyesek panaszaikkal növelték az öszszességeket elkeseredését. Különben az altisztek panaszkodtak, hogy a sokféle levonás után hónapokint alig 25 forint maradt nekik s egy öt gyermekes családapa elmondotta, hogy két gyermeke az iskolában egy év alatt százötven napot mulasztott, mert nem volt ruhája, amiben iskolába mehetett volna.

A mozdonyvezetők és üzletvezetők.

Az este 10 órakor nevezetes esemény játszódott le, midőn a debreczeni vasutasok már Budapestről érkezett lapokból, így a megvesztegethetetlen Lengyel Zoltán ujságjából is meggyőződhetek, hogy a sztrajkot leverték s a budapesti mozdonyvezetők is a gépre lépnek, ekkor a debreczeni mozdonyvezetők arra határozták magukat, hogy miként arra már előzőleg felhiva is voltak, *Tolnay Kornél* üzletvezetőnél jelentkeznek.

Ez a nevezetes találkozás az este 10 órakor történt meg, Tolnay Kornél üzletvezető kijelentette a mozdonyvezetőknek (akik, mint mondták, becsületbeli dolognak tartották az ügy mellett a végsőkig való kitartást!) biztositókat nyujt arra, hogy már a budapesti mozdonyvezetők is abbahagyták a harcot. Arról is biztositotta a mozdonyvezetőket, miszerint a további üldözésektől óvni fogja őket.

Ezzel a béke Debreczenben is helyreállott és reggel 5 órakor már rendes időben, rendes mozdonyvezetőtől vezetve indul az 1710 es vonat Budapestre.

Az utazó közönség megnyugtására kijelentjük, hogy ez nem kóssa hír, ezt illetékes szavahihető helyről tudatták velünk.

UJDONSÁGOK.

— **Belvizek lecsapolása a Hortobágyon.** A debreczeni kulturmérnöki hivatal közelebb a Hortobágy vizállásos helyeinek lecsapolása érdekében kereste meg a városi tanácsot. A kulturmérnöki hivatal abból a tapasztalásból indult ki, hogy a hortobágyi legelőn a lecsapolásnak a legkezdetelegesebb aiakja sem található. A hóolvadásokból és esőzésekből a mélyedésekben keletkező tavak és pocsolyák vagy csak elpárolgás által szűnnek meg, vagy pedig néhány természetes ér útján folynak le igen tökéletlenül. A szikes legelőknak a kora tavaszi vízborítás nagyon hasznára van — ugymond a kulturmérnöki átirat, — de épen olyan káros ezekre nézve ha még a legeltetés ideje alatt és különösen a nyári hőségben is viz alatt állanak, miután a legelő marha a vizes helye-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja **Harmat arczporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arczbört. Kitünő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizs porral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arczbört üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. (Kapható 3 színben: **f. hór, rózsá, krém színben**) mintadoboz Harmat powder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arczporait: **Berlini Felpuder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fillér. **Velutia Poudre** (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor. (1)

A bérharc közvetlen kitörése előtt, hogy a munkaszünetés mindkét félre való káros hatását elkerüljük, az iparhatósági, iparfelügyelőségi és kamarai kiküldöttek jelenlétében ismételten tárgyalunk munkásainkkal, meghallgattuk kívánságaikat és a mit azokból jogosnak, méltányosnak tartottunk, a lehetőség szerint teljesíteni igyekeztünk. A napszámra dolgozó munkások időben, a darabszámra dolgozó szakmunkások munkabérben kaptak megfelelő javítást.

A napszámú 1 és fél órai kevesebb munkáért az eddigi béröket kapják, az időn túl való dolgozásért pedig 25 százalékos béremelést. Ez engedmények pénzben és termelésben egy-egy gyárban mintegy 25,000 koronát tesznek, mely összeggel emelkedik a termelési- és üzemi költség. Megadtuk ezt a kedvezményt a béke kedvéért, saját kockázatunkra, noha nagyon kétséges, vajjon a jelenlegi nyomasztó viszonyok és a külföldi erős verseny mellett ezen összeg egy része az árak emelése folytán vissza fog-e térülni?

Azóta 5—6 ízben hívtak fel tárgyalásra, mindannyiszor szívesen állottunk szóba munkásainkkal, felvilágosítottuk őket követeléseik teljesítésének lehetetlenségéről és sajnálattal kell kijelentünk, hogy ezen tárgyalásoknál mindig mi voltunk az engedékenyek, — makacsok, merevek a munkások voltak. A mit a munkások kérnek, pénzértékben a két gyárnál mintegy 140,000 koronát teszen és minden higgadt gondolkodású ember elbírálására bizzuk annak megítélését, vajjon a mai hatalmas verseny mellett, a gyáraknak ilyen további megterhelése józan észszel képzelhető-e?

Eljutottunk tehát végül oda, hogy nekünk több engedményezni valónk nincsen, odaadtunk már mindent, többet, mint a mennyit szabad lett volna. Tovább nem mehetünk, ha csak tudva, saját romlásunkat nem akarjuk, ami utóvégre is magának a gyárüzemnek a megszüntetését és egy nehéz munkával teremtett iparág megsemmisülését vonná maga után.

Husz évi szorgalmas, becsületes munkával sikerült Debreczenben egy eddigi jelentéktelen iparágat annyira felvirágoztatni, hogy 800 munkáskéznek adhatunk keresetet, hogy gyártmányunknak a külföldön piacot teremtettünk és a magyar iparnak külföldön utat törtünk. És 20 évi hosszú munkának, mely szellemi, testi és anyagi erőink javarészét felemésztette, mi a gyümölcse? Egyedüli gyümölcse, eredménye a nagyra fejlesztett, modern technikával berendezett gyártelep, melynek épületeibe, gépezeteibe szerzett vagyონukat belefektettük.

Ezt a husz éves eredményünket támadják meg most saját munkásaink, a kik közül pedig sokan vannak, a kik kezdetől fogva látták a mi küzdelmeinket, tudják mennyi bajjal, sokszor anyagi gondokkal tudtuk azt megteremteni, a mit most meg nem fontolva, öntudatlanul, akaratuk ellenére tönkre tenni szándékoznak.

Ha azok az igen tisztelt urak, kiknek mostani szerepléséért egész polgárságunk a legnagyobb elismeréssel és köszönettel adózik, azt a fáradságot vennék maguknak, hogy gyárainkat meglátogassák, készségesen rendelkezésükre bocsátják mindazon hiteles adatokat, melyekből megfognak győződni, hogy részünkről az engedményekkel még túl is mentünk a kellő határon, de egyúttal meg fognak győződni, hogy a munkabérek az általános munkabéreknél magasabbak és hogy ügyes, igyekvő munkások többet keresnek, mint a legtöbb iparágban, egyúttal meg fognak győződni sok képtelen híresztelés alaptalanságáról.

Ha azonban a munkások mindezek

dacára azt hiszik, hogy más foglalkozási ágban jobban boldogulhatnak, ám tegyük meg, ehhez kétségtelen joguk van.

Egyedüli reményünk, hogy nyugodtabb idők bekövetkeztével, kell, hogy munkásaink is jobb belátásra jussanak.

Mi pedig, sajnálattal bár, mert mást nem tehetünk, ezen nyugodtabb időket nyugodtan bevárni vagyunk kénytelenek.

**Stern József és Testvére
Falk Ármin és Társa**
gyártulajdonosok.

TAVIRATOK.

Az elégedett 48-asok.

Este a függetlenségi párt értekezletén Polónyi Géza kifogásolta a királynak az országgyűlés feloszlatásáról szóló kéziratot, mert az újbóli összehívást vonatkozólag nem intézkedett. Barta Ödön szerint a királyi kézirat alkotmányos. Az új ülések megnyitása előtt tanácskozzon a párt a teendőkről. Olay Lajos felszólalása után elfogadta a párt Veres József indítványát, hogy a párt megelégedéssel veszi tudomásul, a vasutasok leszerelését, reményét fejezi ki, hogy a fizetésrendezés általános megelégedést fog kelteni Bakonyi Samu indítványát is elfogadták hogy Lengyel Zoltán mentelmi ügyének sérelmét a párt magáévá teszi.

Tisza a vasutas-sztrájkáról.

Tisza a szabadelpvűpárt értekezletén kijelentette, hogy határidűt adtak vasutasoknak. A btk. alapján az ellenszegülőket büntetni fogják. A képviselőházat ugyanis el kellett napolni a delegáció költségvetésének tárgyalása miatt. Addig nem is hívja össze a király az országgyűlést, amíg az ellenállás végleg el nem csöndesül.

Vancsó Gyula és Szivák Imre bizalmat szavaztak a kormánynak.

Fogva maradnak.

Budapestről jelenti tudósítónk, hogy a letartóztatott 12 vasutas a vádtanácshoz felebbezett a letartóztatás ellen. A vádtanács ma, kedden fog dönteni.

Az Egyetértés szerkesztője.

Az „Egyetértés“ című műhazafi napilap főszerkesztője, Fenyő Sándor ellen a köröző levelet kiadta az este a budapesti rendőrség. Ez a „kosaras“ szerkesztő erkölcsbiráskodott évekig elevenek és holtak felett. Szégyen, gyalázat. A „kosaras“ főszerkesztő nő szemérem ellen elkövetett bűntettekkel vádoltan pióczáskodott már 4 év óta.

Az osztrák vasutasok.

Az osztrák vasutasok is felhasználták az alkalmat és most ők is fizetésemelést követelnek.

Fuvarosok sztrájkja.

Budapesten az összes fuvarosok bérharcba léptek, a Hermina-kertben gyűltek össze, ahol szét verték őket.

Ahol még sztrájkolnak.

Két üzletvezetőség területén (Zágráb és Szombathely) tovább sztrájkolnak a vasutasok és kijelentették, hogy nem engednek. Jöjjön az erőszak, ha kell. A többi üzletvezetőségek területén

is számosan vannak mozdonyvezetők, akiket még nem tudtak levenni a lábukról.

— Ha majd Kacsó (a 13-as bizottság mozdonyvezető tagja) mondja, akkor munkába lépünk, addig nem — mondják.

Tndvalevőleg pedig a mozdonyvezetők nélkül az államvasutak üzeme annyit ér, mint döglött lóra új patkót veretni.

Színház.

Takarodó. Kisszámú közönséget vonzott tegnap este a Bayerlein darabja, mely pedig számbavenni való, értékes színpadi munka, mindenesetre sokkal értékesebb, mint egy-két felkapott színpadi tákolmány, mint teszem azt a dédelgetett Casanova.

Az előadás különben csak oly jó volt, mint az eddigiek Makó a *Volkhardt* szerepét visszaadta az immáron fölépült Csikynek, aki aztán teljes sikerrel kitisztult orgánnummal játszotta végig ezt a szép szerepet.

Törvénykezés.

Büntügyi fő tárgyalások. Kedden Trunzel István s társa ellen, súlyos testi sértés vétségért. Tar János ellen, gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségért. Gál Antal ellen, lopás büntetéseért. Veres Lajos ellen, gondatlanságból okozott emberölés vétségéért. Szabó Imre s társa ellen, lopás büntetése, Fögel Sámuel ellen, okirat hamisításáért, Szirák Makai Zsófia ellen, lopásért, csütörtökön Szatmári József ellen, hivatali sikkasztás büntetéseért.

REGÉNY-CSARNOK.

A végzetes tréfa.

(Elbeszélés.)

Irta: Petrus Jenő.

— Ezen a helyen várták Torhayék Miskát és hiába. A száraz avar csörgése messzire hangzott a néma éjben. A lépések, melyek jelzőül, mintegy hirnökkül szolgáltak szinte megolvashatók voltak.

— A várakozók a sűrűbe húzódtak vissza közel a kunyhóhoz.

— A Miska alakja a teljes hold fényénél csakhamar felismerhető lett. A tisztásra érve megállt s magát tájékozandó körülnézett s mint ki jól tudja, hol jár, oly biztossággal közeledett a szárazlomb kunyhó felé s ott köpenye alól két hosszú tárgyat vett elő, mely nem volt egyéb mint kapa és ásó.

— Az őszi szél, a még dus lombokat himbálni kezdé s a különben csöndes erdőnek sajátságos, kísérteties hangokat kölcsönzött.

Miska megtörölte homlokát és az ásót lenyomta a földbe.

— Itt az idő fiuk, szólalt meg Torhay halkan és fehér lepedőt húzott elő kabátja alól, melyet fejére öltve a tisztásra lépett.

— Társai az árnyaktól fedve követték. Perczekig állottak ott, Miskától alig tíz lépésnyire, annak fáradt lehelését hallgatva, míg a kincsszomjas észrevette.

— Valamelyikő] száraz galyra lépett,

melynek recscsenése a munkálkodó figyelmét ez irányba vonta.

— Miska mintegy kővémeredve egyesedett fel; de ez csak pillanatig tartott, mert egy kétségbeejtő „ki vagy”-ot kiáltva a fehér lepedős alakra lőtt s aztán a hogy csak tehette szaladásnak indult.

— Az ott maradtak Torhayhoz rohanak, ki a lövés után összerogyott s felbonták ruháit, hogy a sebet megtalálják, mely a ballábon, a czomb felső részén volt, honnan patakzott a vér. A sebet valahogy bekötötték s az eszméletét vesztett Torhayt kocsira emelve hazahozták s orvost hívtak.

Barátom elhallgatott s az ajtóra pillantott, melyen kocsisom benyitva az ut folytatására szólított.

— Igazad van Péter, szóltam kocsisomnak. Menjünk.

— Hát Miskával mi lett? kértem, miközben bundáinkba burkolózva az ajtón kiléptünk,

— Akkor még nem tudták, hol van, volt a válasz.

Többet aztán nem beszélhettünk, mivel a szél előnkbe fordult s arcunkat sivitva hasgatta egész Nyiregyházáig.

Abban állapotunk meg, hogy mihelyt dolgunkat elvégeztük, hazafelé fordítjuk a szekerünk rudját. Ámde a mindinkább erősülő fergeteg meggátolt szándékunk kivitelében. A mennyiben az országutakat a több lábnyra felnőtt hófuvatagok teljesen elzárták s járhatatlannokká tették, azon kívül a rövid téli nap is végefelé járt. Várnunk kellett tehát a másik nap reggelére.

Ügyvéd barátom ismerősei látogatásával töltötte az estét, én pedig szállómban várakoztam reá, míg csak a hívogató álom csábjának ellenállhattam, aztán takarómba burkolózva elaludtam.

Ragyogó téli reggelre ébredtem. Barátom nem jött haza éjjelre s várakoznom kellett reá, miközben átmentem a szállóval szemben levő czukrászdába, hogy megreggizzem, meghagyva kocsisomnak, hogy utrakészen várjon s a pinczérnek, hogy barátomra

hol várakozom Reg geli után szivarra gyújtva, a hírlapok átfutásával töltöttem az időt.

A fali ingaóra mutatója a 10-es szám felé közeledett s bosszankodni kezdtem barátom kimaradásán, mivel otthon délelőtt végezni valóm volt. Már a helyiséget el akartam hagyni, hogy szállómba lépjek, midőn egy mellékajton belépett várt barátom sápadt arczezal, álmatlan tekintettel.

— Hol voltál? kértem. Mindjárt itt ér a dél.

— Játszottam. Nyerőben voltam s nem hagyhattam el, válaszolt, egy fekete kávéval rendelve.

— Reggeliztél már? kérde folytatva.

— Már? Ebédelhetném is, válaszoltam kedvetlen hangon. Mennék hazafelé.

— Csak ezt a kávéit iszom meg. Aztán mehetünk. Hahahaha...

— Mit nevensz? kértem, én is az alakra tekintve, hova barátom szeme tapadt.

— Hahahaha...
[Folytatjuk.]

Nyilttér.

SZOLYVAI ásványviz.

Elsőrendű szaktérfiak vegyelmezése alapján lithion tartalmánál fogva kiváló hatású **köszvény-, vese-, hólyag bajoknál, ugyszintén gyomor-, torok-, tüdő-, gége-bántalmaknál.**

Eredeti tulajdonságát éveken át megtartja a palaeozokkban. **Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!**

Borral igen üdítő itál!
Kapható minden jobb fűszerüzletben és az

Uradalmi ásványvizek bérlőségénél

Szolyván (Bereg megye).
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Schweitzer Testvérek üzég varrógép és kerékpár áruháza Debreczen, Piacz-utca 56.

Kerékpárok előnyös ujjtásokkal nagyválasztékban, raktárra megérkeztek meglepő **olcsó gyári árakban kedvező részletfizetésre** is árusítjuk. Óriási raktárt tartunk kerékpár alkatrészekben. Nagy mechanikai javító műhely.

Aki olcsón, jól, praktikusán és modernül építkezni akar

forduljon **BORSODY I. S. építész**

irodájához **DEBRECENBEN, Hunyadi u. 21.**

Templomok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozásokat vagy bármily építkezési munkákat helyben vagy vidéken **olcsón a legjobb kivitelben elvállal.** Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít terveket, költségvetést stb.

Fenn áll 132 év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil utóda GRÓSZ NAGY FERENCZ

Alapított: 1772. é v b e n.

Gyógyszertár az „Arany egyszarvu”-hoz DEBRECZENBEN, (Czegléd-) Kossuth-utca 8-ik szám alatt, a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok s pépek.
Fogcseppek s — ragaszok.
Szájvizek — lapdacsok.
Szemvizek (Römerhaus—Lebois.)
Mellszörpök — Csukamáj olajok.
Gyermek-tápszerek.
Gyom ortisztító lapdacsok.

Bőr- és nemi gyógszerek külön.

Czukorkák köhögéssről.
Gyomorerősítők. — Gyógyborok. Dióesszencia.
Fülfájás ellen — Sóborszeszek.
Seb- és tyukszemtapaszok.
Fagykenők — kőszvénygyógyszerek.
Hivatalos kötszerek.
Vérképző vaskészítmények.

Illat- és szópitőszereknek:

Arcz- és kézcrémek.
Arcz- és hajporok.
Hajkenők és növesztők — festők.
Mosdó- és szeplővizek.
Glycerin-készítmények.
Fáy Flóra-féle arozkrém és szappan.

Legjobbak!

Illatos olajok és pomádék.
Gyógy- és pipere-szappanok (Szeplőszappanok).
Parfüme illatszerek.
Füftőlők: illatos és gyógyszeres.
Vazelin készítmények.
Hajdusági bajuszpedrő.

Hasonszenvi gyógszereknek:

Anyafestmények.
Higitások.
Dörzslések.
Golyócskák.

Homocpathia.

Egyes adagokban.
Berendezett szekrényekben.
Házi- vagy utiszükségletre.
Ujra felszerelések és megtöltések.

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságoknak.

JEGYZET: Míután mindezen készítmények u. n. „Speciálítások”, közvetlen a készítőktől — tehát „valódi minőségben” tartatnak — azok talán másfelé előfordulható olcsóbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehető!

Vidéki megrendelések postafordultáival megküldetnek.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, szontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. Ajánlja a legújabb tavaszi ujdonságokat u. m. blouz kelméket, női felöltőket, férfi- és női szöveteket, tükröket, képeket és váaszakat a legkényelmesebb heti és havi részletfizetésre.

Egy doboz borostyán-lakk 60 kr., egy doboz linoleum 70 kr., egy klg. gyorsan száradó firneisz 86 kr., hol? Neumann Nándor festék, lakk, kenze és petroleum kereskedésében, Hatvan-utca 5., telefon 205.

Svájczi órák törvényes jellel **Horváth óra művesnél** Debreczen, **Hatvan-utca 2.** Javítások 2 évi jótállással, pontosan szabályozz fali órákat is 24 óra alatt saját rendszerű szabályozó készülékkel.

Csak e hó végeig lehet olcsón karlsbádi porcellán edényeket kapni. Debreczen, Piacz-utca 73.

Szakaszerű munka, mégis a legolcsóbb. Villammű berendezések kizárólag **FÖLDVARI L.** debreczeni első electro-mechanikus készít a legtar-tósbabban Kossuth-u. 1. szám az udvarban. Új berendezéseknél másfél évi, javításoknál fél évi díjtalan rendbentartás, villamos műszerek, telefonok, villamos háziacsengők felszerelése és villamos zseblámpák aktára. Villanyos háziacsengők és telefonok jó karban tartását évi három koronától feljebb vállalom.

Telefon 168.

Harisnya kötőde Debreczen, Piacz-utca 32. **Fischbein Katalin** (Schwartz Arminné.) Elvállal harisnyák kötését és fejelést igen mérsékelt áron.

Valódi Egyiptomi cigaretta hüvelyek: »Nil«, »Amtie«, »Ramle« 100 db. 30 fillér. **Legújabb diák hüvely** parafás arany szópókával 30 fillér. Új King dohányfogóval 24 fillér, kapható **Mihály Sámuel** papirkereskedésében, Dréher-sörccsarnokkal szemben.

Napernyők, Blousok

nagy választékban

megérkeztek

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők áruházában.

Disznóbőr nyergék, teljes lovagló felszerelések minden-nemű utazási cikkek **gyermek kocsik, francia, angol, orosz illatszerek** és szappanok, solingeni kések és ollók, pénz-, szivar- és kézi táskák, haj-, ruha-, fog- és köröm kefék, **férfi fehéreneműek, kalapok, nyakkendők, séta botok, esernyők** stb. nagy választékban a legjutányosabb árban szerezhetők be

BORSOS KATA

műipar- és férfi divat áru raktárában

Debreczen, városház.

Szappan főző szóda

és

Denaturált szesz

legerőssebb minőség

Fritsch Károly

fűszeráru üzletében

Főtér, a Bika szállodával szemben.

Tavasszal, Szeplő, Májfolt,

arcvörösség vimedli és minden bőrcsunyaságot miként a fűvet a nap enyhe sugára vonza ki a földből, akként teremnek ezek is melyeket biztosan csakis a Matild szépitőszerek ártalmatlan arczenőcs, krém, szappan stb. szednek le, kérek egy próbát, ha nem használ, a szer árát minden esürés csavarás nélkül visszaadja, a czim: **KUN ISTVÁN** gyógyszerész párisi laboratoire cosmétique „Matilde“ magyarországi műlaboratoriuma. (Alapított 1895. Budapesten.) — Budapest **Töröknél**. Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszerárában. Hajresztorer 2 korona! Fenomenális. Nem fog, nem piszkít.

Tavaszi és nyári ujdonságok

Kardos László

üzletében

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8.

Az üzlet jóhírnevéhez méltó minőségű izléses és szinttartó női ruha mosó kelmék és pedig **Kartonok, Satinok, Levantinok, Ajourok, Batistok, Duchessek, fehér Pique és selymes szövetek, Zefirek.**

5 koronért

küldök 4²/₃ kilo (kb. 50 db) kevéssé megsérült finom enyhe

pipere-szappant

róza, lilomtej, orgona, ibolya, rezed, jászmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi

SCHEFFER D. SANDOR

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám

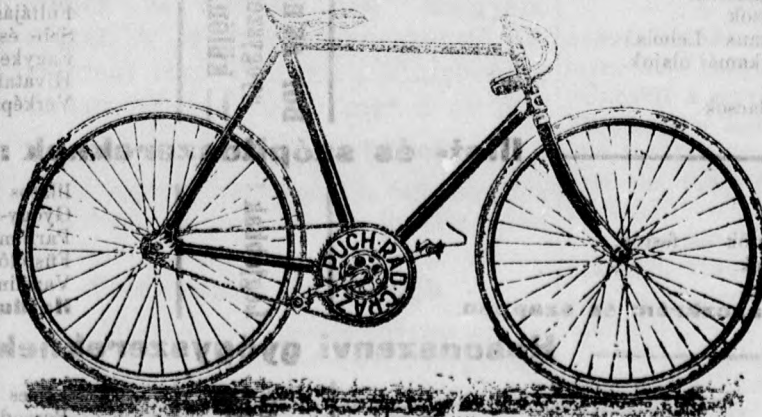
Tavaszi idényre.

Méhészeti cikkek különlegességei. **Kerti padok** és vas butorok, kertészeti szerszámok. **Épület** és butor vasalások. **Gazdasági** felszerelések. **Gyermek kocsik** egyszerűtől a legdiszesebb kiállításban. **Fürdőkádak** és jégsekrenyek, legolcsóbban beszerezhetők

Tóth Gyula

vasnagykereskedő

Piacz-utca 20. és 27.

ROSENBERG ÉS HAMMER

villany-műszerészek, kerékpár- és varrógép-raktár
DEBRECZEN, Piacz-u. 2. sz. (a nagytemplom mellett.)

Ingyen és bérmentve küldjük 1904 évre szolgáló kerékpár- és részek árjegyzékünket.

Egyedüli olárusítója a hírneves grácz **Puch** kerékpároknak.

Kerékpár részek nagy raktára, javító műhely.